

A NOVA FORMACIÓN PROFESIONAL

Os termos Ciclos Formativos e Módulos Profesionais son vocablos recentes que se están a escoitar a cotío, principalmente por aquelas familias e rapaces que remataron ou están a rematar o ensino obrigatorio, e os estudos universitarios non están entre as súas expectativas. Como todo o novo cómpre afacerse a eles, por tanto coidamos de interese falar sobre estes estudos regrados de formación profesional, informando da FP 1 e FP II da antiga Lei de Educación do 1970 e da nova Formación Profesional Específica no marco da actual Lei de Ordenación Xeral do Sistema Educativo -LOXSE- de 1990, que abranguen a todo o estado español.

No actual curso 1999-00 conviven ámbolos dous sistemas regrados de estudos, tanto nos centros públicos como nos de ensino privado. Mais polo proceso de extinción gradual das ensinanzas establecidas pola citada lei 14/70, e como consecuencia da implantación progresiva da nova lei 1/90, **neste curso xa non se poden realizar estudos de FP 1 -nin de 2º de BUP-**. É conveniente aclarar que se fixa no caso das materias pendentes a avaliación das mesmas só durante dous cursos académicos, no caso de pendentes de 2º de BUP este curso 1999-2000 e o 2000-2001.

Ademais que:

a) Os/as alumnos/as nados no 1981, que cursaran 2º de FP 1 ou 2º de BUP, e teñan máis de 2 suspensas só poderán matricularse nun Programa de Garantía Social, ou na modalidade de Educación de Adultos, nivel III -cara á obtención do título de graduado en ESO, en réxime presencial ou a distancia.

b) Os /as do ano 1982, coas condicións antes citadas, poden matricularse en: 4º da ESO polo réxime ordinario, nun PGS, ou en adultos (*)



Así, nos antigos centros de Formación Profesional -hoxe denominados IES <Institutos de Ensino Secundario>- do noso entorno (IES "A Xunqueira", IES "Luis Seoane" -Monteporreiro- e

IES "F. Martín Sarmiento" -Politécnico/ Avda. de Vigo) no actual curso aínda se imparten as seguintes ramas e cursos de FP II, no que se acada o título de Técnico Especialista na rama e especialidade cursada.

IES "A Xunqueira"

Automoción - 1º, 2º e 3º de FPII (ou sexa 3º, 4º e 5º do Réxime Xeral).

Electrónica / e Equipos Informáticos 2º e 3º cursos (4º e 5º do R.X.)

Ebanistería, 3º curso (5º do R.X.)

IES "L. Seoane"

Administrativo.- 1º, 2º e 3º de FPII + 3º por nocturno.

IES "F. Martín Sarmiento"

Perruquería.- 1º, 2º e 3º de FP II.

Estética.- " " "

Laboratorio.- " " "

Nocturno (Acceso e 3º e 4º)

IES "A Xunqueira 1"

Xardín de Infancia.- 1º, 2º e 3º de FPII

IES "Chan do Monte"(Marín)

Informática.- 1º, 2º e 3º de FPII.

Administrativo.- 1º, 2º e 3º de FPII

Nocturno.- 2º e 3º de FPII.

A FORMACIÓN PROFESIONAL

ESPECÍFICA DE GRAO MEDIO E GRAO

SUPERIOR.

O obxectivo da Formación Profesional no ámbito do sistema educativo "é a preparación dos alumnos/as para a actividade nun campo profesional e a súa capacitación para o desenvolvemento cualificado das diferentes profesións, proporcionándolles unha formación polivalente que lles permita adaptarse ás modificacións laborais que se poidan producir ó longo da súa vida" -Guía 1999-2000 O ensino en Galicia- e engade "por isto oriéntase non só cara á adquisición de coñecementos, senón, sobre todo, á adquisición de competencias profesionais (que deben entenderse como o conxunto de coñecementos, destrezas e actitudes adquiridas a través de procesos formativos ou da experiencia laboral) que permitan desempeñar e realiza-los roles e situación de traballo requeridos no emprego".

A actual lei de educación 1/90 pretende darlle unha nova orientación e valor á formación profesional e así:

por unha banda introduce unha formación profesional de base no ensino obrigatorio -ESO- coa área de Tecnoloxía.

pola outra fai que o acceso ós ciclos formativos sexan coa debida preparación académica -título en ESO para os Ciclos Medios ó igual ca para os bacharelatos e o título anterior para os Ciclos Superiores-. (Mais xa no Consello de Ministros do 17/9/99 na "Lei de Acompañamento ós Presupostos" modifica a LOXSE para posibilitar o acceso á FPE de grao superior a quen cursase o grao medio. O cal se ben facilita o acceso directo ó ciclo superior sen ter o título de bacharelato, preocupación que están a vivir os que cursan actualmente os ciclos medios dada a dificultade actual da proba de acceso ós ciclos superiores para os alumnos de máis de 20 anos, a igualdade de nivel académico a principio do ciclo que pretendía de principio a lei queda xa desvirtuada).

A Formación Profesional Específica comprende un conxunto de Ciclos Formativos - Grao Medio e Grao Superior- agrupados en 22 Familias profesionais comúns para todo o estado, dende as "actividades agrarias, actividades físicas e deportivas, marítimo-pesqueiras ata a hostelería, sanidade, química, informática ou vidro e cerámica"

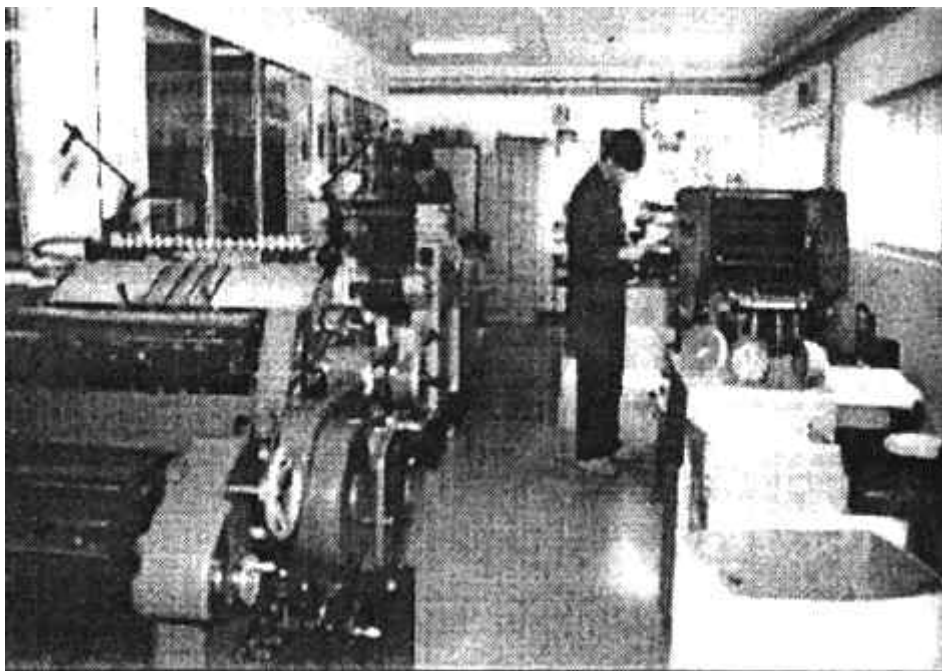
Os Ciclos de Formación Profesional Específica -FPE- van ter unha duración entre as 1300 e 2000 horas, impartidos en xeral a través de dous cursos académicos, e que se organizan en Módulos Profesionais ("asignaturas") de formación teórico-práctica e cunha duración que estará en función das características do título correspondente.

Un dos módulos diferenciais é o de Formación en Centros de Trabajo (FCT) cunha duración sobre 400 horas, que se realiza unha vez cursados os correspondentes módulos teórico-prácticos, que se organizan en xornadas laborais completas e cun seguimento polo titor da empresa e o do centro educativo, cun seguimento quincenal e do caderno do alumno. O nivel de cualificación está homologado pola Unión Europea.

Outra das características máis salientables dos estudos desta FPE é que non existen as clásicas asignaturas comúns- Lengua Española, Lingua Galega, Xeografía e Historia, Matemáticas, Física, Química, Educación Física, Idiomas, etc.- para realizar os estudos teórico-prácticos dos diferentes módulos que forman cada ciclo, como se desprende dos exemplos dos que falaremos de seguido.

CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO

- *Titulación:* **TÉCNICO**. No Ciclo Formativo desa familia profesional



- *Condicións para a súa realización -acceso-:*

A) Acceso directo:

- Co Título de Graduado en Educación Secundaria -ESO-.
- Título de FP 1
- 2º de BUP aprobado.
- Ter superados outros cursos declarados equivalentes 1º ciclo de REM, etc.-

B) Acceso mediante Proba (cunha destas condicións):

- Ter 18 anos cumpridos ou cumprilos no ano de realización da proba.
- Acreditar un ano de traballo/ou inscrito no servizo galego de colocación -"paro"-.
- Ter esgotada a escolaridade na ESO.
- Certificado de escolaridade FP 1.
- Ter superado un Programa de Garantía Social -pode haber convalidacións específicas-.
- Ter cursado o 1º ciclo das ensinanzas experimentais.

* Dereito ó 20% das prazas de ciclo. Acumulables segundo candidatos.

* Inscripción e realización da Proba no centro elixido como primeira opción. Mes de xuño/ e segundo haxa prazas tamén en setembro.

* Contidos da Proba: referencia no currículo da ESO. Dúas partes:

a) contidos do ámbito socio-lingüístico

b) do científico-tecnolóxico.

- Exemplo dun Ciclo Medio - módulos e distribución horaria-.

Ciclo Medio: "Electromecánica de vehículos"

Familia Profesional: "Mantemento de vehículos autopropulsados" Duración: 2.000 horas

1º Ano. Módulos.

- Motores (160 horas)
- Circuitos de fluídos, suspensión e dirección. (220)
- Circuitos electrónicos básicos. Sistemas de carga e arranque do vehículo. (220)
- Administración, xestión e comercialización na pequena empresa. (60)
- Técnicas de Mecanizado para o mantemento do vehículo. (120)
- Seguridade e mantemento do vehículo. (60)
- Formación e Orientación laboral -FOL- (60)
- Horas a disposición do centro. (90)

2º Ano

- Sistemas auxiliares do motor. (220 horas)
- Sistemas de transmisión e freado. (150)
- Circuitos eléctricos auxiliares do vehículo. (130)
- Sistemas de seguridade e confortabilidade. (130)
- Formación en Centros de Traballo.



CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR

- Titulación: **TÉCNICO SUPERIOR.**

O Ciclo Formativo desta familia profesional, dá acceso directo ó 30% das prazas de estudos universitarios de ciclo curto (Diplomaturas, Enxeñerías técnicas, etc.) en relación coa especialidade cursada.

- *Condicións para a súa realización -acceso-:*

A) *Acceso directo:* (orde preferente, DOG 1/7/98 e 6/5/99)

-Titulados/as no Bacharelato -LOXSE-. (Prioridade segundo rama/modalidade de bacharelato, expediente académico e asignaturas cursadas).

-Ter superado o 2º ciclo de REM

-Ter COU aprobado ou Preuniversitario.

-Título de FP II, Técnico superior ou equivalente para efectos académicos.

- Estar en posesión dunha titulación universitaria ou equivalente.

* Espera do desenvolvemento lexislativo segundo o aprobado no Consello de Ministros

-17/9/97- cara ó acceso co título de Técnico (Ciclo Medio).

B) *Acceso mediante Proba.*

-Ter 20 anos cumpridos.

* Dereito ó 20% das prazas de ciclo. Acumulables.

* Inscripción para a realización da Proba no centro elixido como primeira opción. Mes de xuño/ e segundo prazas tamén en setembro.

* Contidos da Proba: referencia no currículo do bacharelato.

Partes:

a) contidos xerais do socio-lingüístico

b) específica segundo rama profesional.

-Exemplo dun Ciclo Superior módulos e distribución horaria-

Ciclo Superior: "Sistemas de Telecomunicacións e Informáticos"

Familia Profesional: "Electricidade e Electrónica"

Duración: 2.000 horas

1º Ano. Módulos.

- Sistemas de telefonía. (210 horas) Arquitectura de equipos e sistemas informáticos. (185)

- Sistemas operativos e linguaxes de programación. (265)

- Calidade. (55)

- Seguridade nas instalacións de telecomunicación. (55)

- Relacións no contorno de traballo. (55)

- Formación e Orientación laboral. (55)

- Horas a disposición do centro. (80)

2º Ano:

-Sistemas de radio e televisión. (165 horas)

-Sistemas telemáticos. (110)

-Xestión do desenvolvemento de sistemas de telecomunicacións e informáticos. (125)

-Administración, xestión e comercialización na pequena empresa. (80)

-Proxecto integrado. (90)

-Formación en centros de traballo.(380)

CICLOS IMPARTIDOS EN CENTROS DO NOSO ENTORNO NESTE CURSO 1999/2000

- **Centros Públicos**, no concello de Pontevedra:

IES "Sánchez Cantón"

-CS (Ciclo Superior) "Animación de actividades físicas e deportivas"

IES "Frei Martín Sarmiento" :

-CM (Ciclo Medio) "Equipos e instalacións electrónicas"

-CM "Mecanizado"

-CM "Perruquería"

- CM "Coidados auxiliares de enfermería"
- CS "Desenvolvemento e aplicación de proxectos de construción"
- CS "Instalacións electrotécnicas"

IES "A Xunqueira"

- CM "Equipos electrónicos de consumo"
- CM "Electromecánica de vehículos"
- CM "Fabricación a medida e instalación de carpintería e moble"
- CS "Desenvolvemento de produtos electrónicos"
- CS "Sistemas de telecomunicación e informáticos"
- CS "Producción de madeira e moble"

IES "A Xunqueira I"

- CS "Educación infantil"

IES "Luis Seoane"

- CM "Xestión administrativa"
- CS "Administración e finanzas"
- CS "Secretariado"
- CS "Xestión comercial e marketing"

IES "Carlos Oroza"

- CM "Cocina"
- CM "Pastelería e panadería"
- CM "Servicios de restaurante e bar"
- CS "Información e comercialización turísticas"
- CS "Restauración"

Centro. "Fogar Provincial Príncipe Felipe"

- CM "Impresión en artes gráficas"
- CM "Preimpresión en artes gráficas"
- CM "Farmacia"

CECA de Lourizán

- CM "Traballos forestais e de conservación do medio natural"
- CM "Xardinería".

- Centros privados.

Los Sauces.

- CS "Administración de sistemas informáticos"
- CS "Información e comercialización turísticas"
- CS "Xestión comercial e marketing"

- Outros Ciclos formativos en centros limítrofes co noso concello:

Marín.- *IES "Chan do Monte":* CM de "Xestión administrativa" "Comercio" e "Montaxe e mantemento de instalacións de frío, climatización e produción de calor". CS de "Administración de sistemas informáticos".

Poio.- *IES de Poio:* CM de "Condución de actividades físicas e deportivas no medio natural".

Soutomaior.- *"Santiago Apóstol"* (privado): CS "Administración de sistemas informáticos"

Aínda que para o vindeiro curso estes centros poden ofertar algún ciclo máis, é de salientar

que das familias profesionais como "Comunicación, imaxe e son ", "Industrias alimentarias", "Química", "Sanidade", "Téxtil, confección e pel" e "Vidro e cerámica" non se ofertan ciclos formativos ou meramente simbólicos na nosa zona. Sendo igualmente significativo que os ciclos formativos dos centros privados máis cercanos sexan do ciclo superior e de "bata branca e garabata".

OS PROGRAMAS DE GARANTÍA SOCIAL.

A LOXSE contempla que aqueles alumnos/as que non acaden os obxectivos -Título- de educación secundaria obrigatoria, poderán seguir unha formación básica e profesional que lles posibilite a incorporación á vida activa ou a proseguir os estudos de ciclo medio -mediante unha Proba-.

- Os destinatarios serán os mozos/as con 16 anos no ano natural de comezo do programa e menores de 21.
- A súa duración oscilará entre as 800 e 1000 horas -un curso-
- Contempla unha área de formación profesional específica, unha de formación básica, formación e orientación laboral, actividades complementarias e tutoría.

* Pero é motivo de reflexión:

1º.- A escasa oferta dos mesmos no noso concello -só o **Centro P. Felipe** con 9 programas "Iniciación a cultivos hortícolas", "Servicios auxiliares de oficina", "Iniciación á imprenta rápida e manipulados", "Iniciación á soldadura e ás construcións metálicas", "Iniciación ós servizos de restaurante e bar", "Iniciación á estética", "Iniciación á perruquería", "Iniciación á carpintería de madeira maciza", "Mantemento á mecánica e á electricidade do vehículo" e "Iniciación ás operacións de téxtil e confección"; dos que catro están dirixidos a alumnos/as con necesidades educativas especiais-, e o **IES "F. Martín Sarmiento"** que oferta 1 de "Metal". O pasado curso o **"CECA de Lourizán"** ofertaba un PGS "Iniciación ó eido forestal".

2º.- A precaria oferta destes programas pode obedecer a certas causas: dende a súa escasa duración -só un curso -fronte ós dous dos das Escolas Taller e ademais a remuneración destes últimos-, a un deseño común da Consellería de Educación e de Familia e Xuventude neste eido, a uns módulos pouco prácticos ligados e non ligados ós niveis profesionais máis demandados no mercado laboral, á falla de implicación do Concello e a Administración educativa nunha oferta adaptada, a non obrigatoriedade de ofertalos en todos os centros de secundaria para cubrir as necesidades do alumnado que os demande, etc.

Coidamos, por tanto que a Comunidade Educativa dos centros -profesorado, alumnado e pais-. A Administración educativa, e principalmente o Consello Escolar Municipal teñen que reflexionar e tomar as necesarias medidas sobre a oferta profesional que impulse e consolide o desenvolvemento social e económico da nosa bisbarra.

XOSÉ LUIS ESTÉVEZ